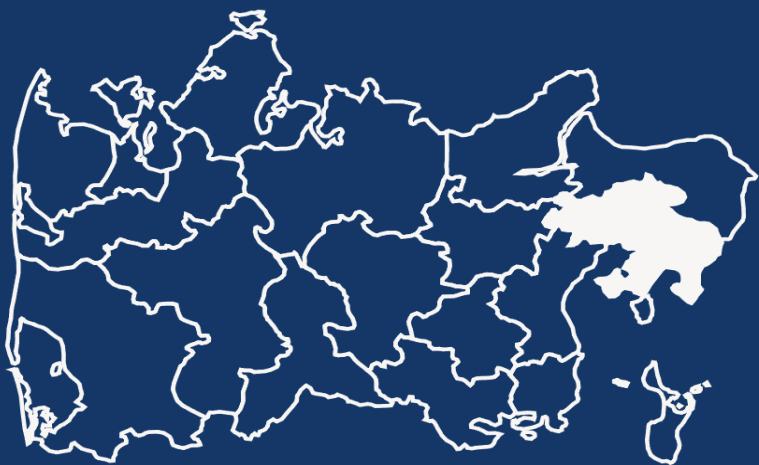

Erhvervsudvikling i Syddjurs Kommune

Tendenser, specialisering og vækst

Marts 2025

Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Beskæftigelse og specialisering	7
3. Virksomhedsbestand	12
4. Iværksætteri	18
5. Vækstvirksomheder og eksport	28
6. Udvalgte initiativer	32

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1

Forord og sammenfatning

Forord

Velkommen til den sjette udgave af Kommunerapporten om erhvervsudviklingen i Midtjylland. Rapporten giver et opdateret indblik i erhvervslivet i de 19 midtjyske kommuner og belyser de muligheder og udfordringer, der præger udviklingen.

Erhvervshus Midtjylland hjælper erhvervslivet med at skabe vækst og udvikling. For at kunne gøre dette bedst muligt er det vigtigt, at vi har en opdateret viden om de områder, som har betydning for virksomhedernes udvikling. Kommunerapporterne spiller en vigtig rolle i dette arbejde, da den giver os relevant data, som kan danne grundlag for fremtidige indsatser, der kan understøtte erhvervslivet både lokalt og regionalt.

Som tidligere vil årets kommunerapport indeholde kommenteret erhvervsstatistik. I år adskiller rapporten sig dog ved at indeholde nye indikatorer på iværksætteri - et højaktuelt emne. Der er fokus på de brancher med flest iværksættere, iværksætternes uddannelsesniveau samt andelen af kvindelige iværksættere, hvilket kan være med til at danne grundlag for endnu mere målrettede og tilpassede erhvervsfremmetiltag, som bedre imødekommer de konkrete behov.

Vi sætter stor pris på kommunernes bidrag til rapporten. Deres input er afgørende for at skabe et solidt fundament for videndeling og inspiration på tværs af kommuner. Dette samarbejde kan danne grobund for nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber, der styrker det lokale erhvervsliv og udnytter regionens mange potentialer.

Et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og Erhvervshus Midtjylland er afgørende for en effektiv erhvervsfremmeindsats. Kommunerapporten skal fungere som et redskab til at fremme denne indsats og skabe et fælles overblik over regionale og tværkommunale

potentialer samt de mest presserende udfordringer.

I rapporten sammenlignes kommunernes udvikling med Region Midtjylland, resten af landet og en række sammenligningskommuner.

Sammenligningskommunerne er Favrskov Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

Vi håber, at rapporten vil inspirere og bidrage til en fortsat stærk erhvervsudvikling i hele Midtjylland.

God læselyst!

Ib Lauritsen

Bestyrelsesformand, Erhvervshus Midtjylland

Helle Berthold Rosenberg

Direktør, Erhvervshus Midtjylland

Sammenfatning – erhvervspræstationer

Tabellen til højre sammenfatter Syddjurs Kommunes erhvervspræstationer i 2023 på en række nøgleområder. I tabellen er Syddjurs Kommune sammenlignet med hele Region Midtjylland og med andre kommuner i Danmark af samme type som Syddjurs Kommune (angivet ved et trafiklys).

Tabellen viser øverst, at Syddjurs Kommune i perioden 2018-23 har oplevet et fald i den private beskæftigelse, hvilket står i modsætning til udviklingen i Region Midtjylland samlet.

Årsagen til faldet skal bl.a. findes i, at kommunen har meget få vækstvirksomheder, og at de større virksomheder (med over 50 ansatte) netto har tabt jobs. Hertil kommer, at andelen af eksportvirksomheder er lav, og at den samlede eksport fra Syddjurs-virksomheder er faldet.

På positivsiden kan konstateres, at Syddjurs Kommune har en af de højeste iværksætterrater i regionen, og at overlevelseshraten for nye virksomheder ligger på relativt højt pænt niveau. Andelen af konkurser er også faldet i 2023.

	Syddjurs Kommune	Region Midtjylland	Sammenligning med andre oplandskommune
 Jobvækst i den private sektor 2018-23	-2,1 pct.	8,5 pct.	
 Iværksætterrater	4,4	3,8	
 Treårig overlevelseshrate for nye virksomheder	59,9 pct.	57,3 pct.	
 Andel vækstvirksomheder	6,8 pct.	12,4 pct.	
 Andel eksportvirksomheder	14,0 pct.	20,4 pct.	
 Jobvækst i store virksomheder 2018-23	-8,9 pct.	14,3 pct.	

Svageste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Midterste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Bedste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Signaturforklaring:

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Oversigten til højre giver et samlet billede af Syddjurs Kommunes profil som erhvervskommune.

De største brancher i kommunen målt på antal jobs er detailhandel, bygge & anlæg samt primære erhverv. De tre brancher står til sammen for ca. 2.500 årsværk.

Den stærkeste specialisering ses inden for kultur og fritid samt undervisning. Kultur og fritid fylder mere end tre gange så meget beskæftigelsesmæssigt som i en gennemsnitskommune. Kommunen er også stærkt specialiseret inden for primære erhverv.

Virksomhedsstrukturen er præget af mange mikrovirksomheder, idet virksomheder med under 10 årsværk står for over halvdelen af de private jobs i kommunen.

Analysen giver også en profil af kommunens iværksættere. Den viser bl.a., at andelen af kvindelige iværksættere i perioden 2021-23 lå over det midtjyske gennemsnit. Det fremgår, at dette overvejende hænger sammen med en høj andel kvindelige iværksættere blandt personer med en lang videregående uddannelse.

Herudover viser analysen, at det især er unge under 30 år, der bidrager til en høj iværksætterrate i kommunen.

De tre største brancher

1. Detailhandel:	979 årsværk
2. Bygge og anlæg:	959 årsværk
3. Primære erhverv:	565 årsværk

Andel kvindelige iværksættere

Syddjurs Kommune:	30,9 pct.
Region Midtjylland:	25,3 pct.

Top 3 specialiserede brancher

1. Kultur og fritid:	3,1
2. Undervisning:	2,4
3. Primære erhverv:	2,3

Andel beskæftigede i store og små virksomheder

Syddjurs Kommune	
Mikrovirksomheder (0-9 årsværk):	54 pct.
Store virksomheder (50+):	18 pct.
Region Midtjylland	
Mikrovirksomheder (0-9 årsværk):	30 pct.
Store virksomheder (50+):	39 pct.

Note: En specialisering på 1,0 svarer til, at en branche udgør en andel af den private beskæftigelse, der svarer til landsgennemsnittet.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit giver et overblik over den private jobskabelse i Syddjurs Kommune og kortlægger kommunens erhvervs-profil.

På næste side vises udviklingen i den private beskæftigelse de senere år samt den kvartalsvise udvikling i 2024 for private lønmodtagere.

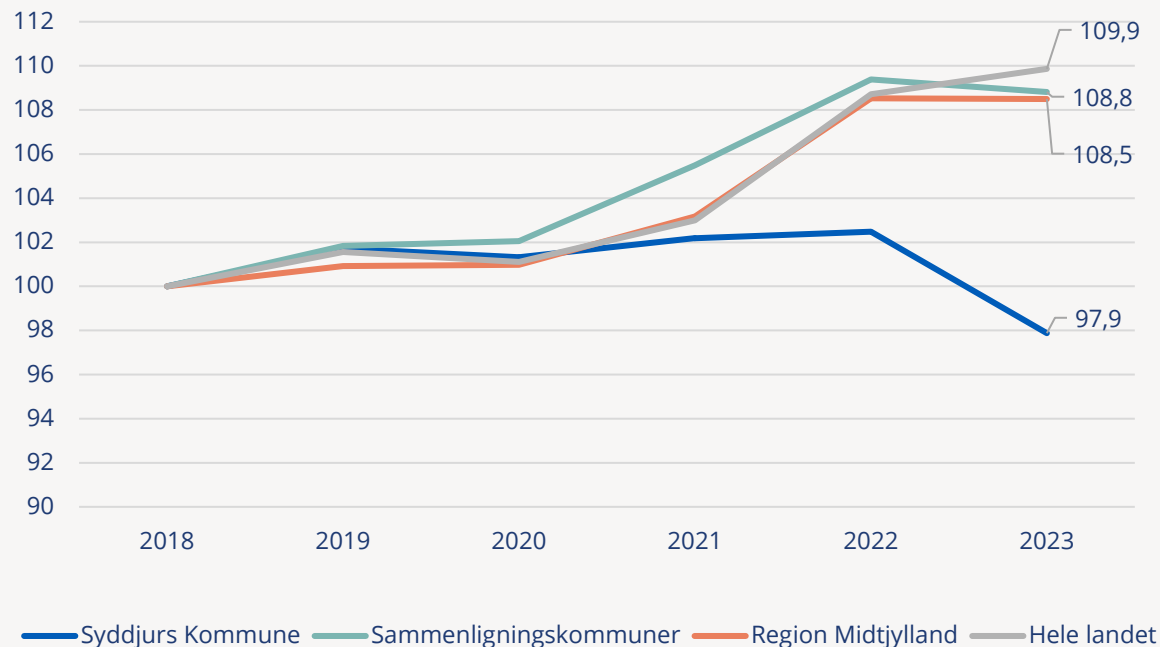
De efterfølgende sider går i dybden med kommunens erhvervsstruktur. Først vises, hvordan de private jobs er fordelt på brancher, og hvad jobudviklingen har været på brancheniveau. Derefter viser afsnittet, hvordan beskæftigelsen er fordelt på større og mindre virksomheder.

Betydeligt fald i jobskabelsen i Syddjurs Kommune i 2023

Udviklingen i den private beskæftigelse er en sammenfattende indikator for erhvervspræstationerne på lokalt niveau, der afspejler den samlede effekt af en række underliggende indikatorer som iværksætteri, vækstvirksomheder, tiltrækning af virksomheder, konkurser, mv. Figur 2.1 sammenholder udviklingen i antallet af private fuldtidsbeskæftigede i Syddjurs Kommune med udviklingen i sammenligningskommunerne, hele Region Midtjylland og hele landet. Det fremgår, at Syddjurs Kommune fra 2022 til 2023 oplevede et betydeligt fald i den private beskæftigelse. Dermed er det samlede billede en noget svagere jobudvikling end i både sammenligningskommunerne og regionen som helhed.

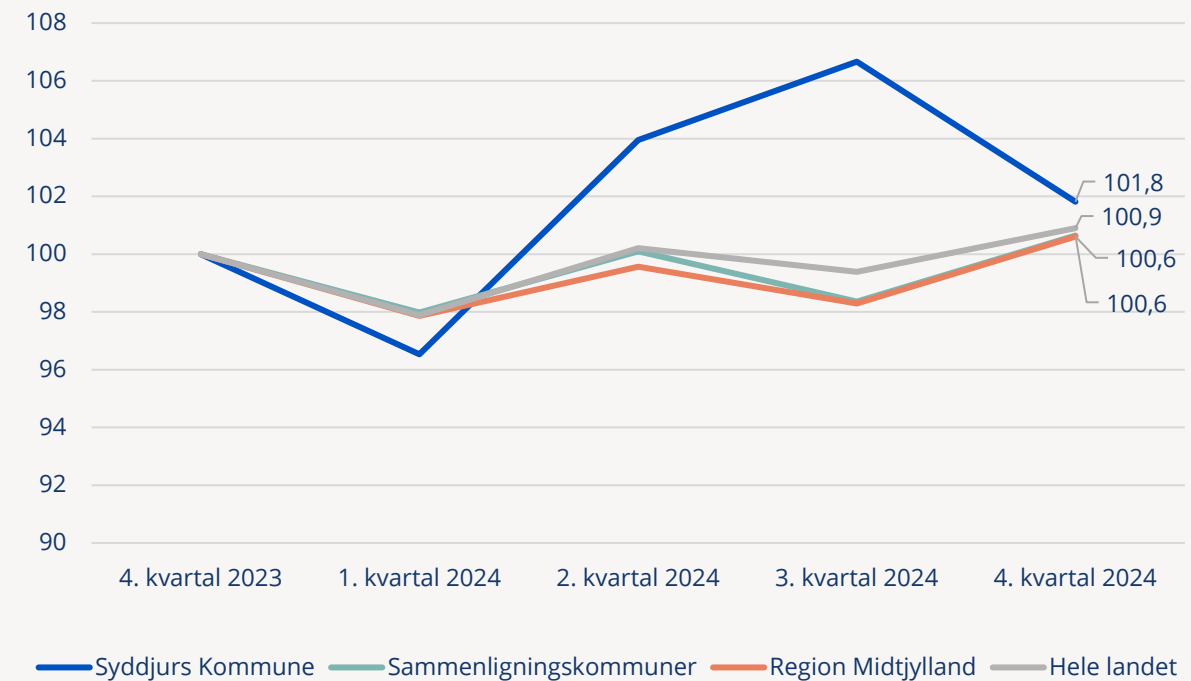
Figur 2.2 fokuserer på den kvartalsvise udvikling i beskæftigelsen det seneste år – belyst gennem antallet af privatansatte lønmodtagere. Figuren viser, at der ser ud til at være sket en vis genopretning, idet beskæftigelsen steg med to procent i kommunen fra slutningen af 2023 til slutningen af 2024 – og med en bemærkelsesværdig stigning i tredje kvartal (formentlig pga. sæsonarbejde i Landbruget).

Figur 2.1. Indeks for udvikling i privat fuldtidsbeskæftigelse (2018=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Figur 2.2. Indeks for udvikling i privatansatte lønmodtagere, 2024 (4. kv. 2023=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af jobindsats.dk. Beskæftigelsen i den private sektor er opgjort ved den samlede fuldtidsbeskæftigelse fratrasket branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Detailhandel, byggeri og landbrug dominerer erhvervsstrukturen

Tabel 2.1 giver et overblik over den private beskæftigelse og udviklingen heri i Syddjurs Kommune fordelt på brancher. Tabellen viser også de enkelte branchers erhvervsmæssige specialisering i Syddjurs Kommune i 2023. Det fremgår, at detailhandel samt bygge & anlæg er klart de største brancher i kommunen. Herefter følger en række brancher med små forskelle i beskæftigelsen, hvilket afspejler en mangfoldig erhvervsstruktur. Service, kultur og undervisning har oplevet vækst i perioden, mens antallet af private jobs er faldet inden for handel, transport og flere industrierhverv.

Tabel 2.1. Antal private jobs, jobvækst 2018-23 samt erhvervsmæssig specialisering, fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2018-23 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2018-23 (pct.)	Specialisering, 2023
	2018	2023			
Detailhandel	1.030	979	-5%	3%	1,2
Bygge & anlæg	958	959	0%	14%	1,3
Primære erhverv	618	565	-9%	-3%	2,3
Engroshandel	562	485	-14%	5%	0,7
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	521	462	-11%	10%	1,2
Hoteller og restauranter	405	436	8%	12%	1,3
Kultur og fritid	341	413	21%	16%	3,1
Undervisning	337	405	20%	7%	2,4
Tekstil-, træ- og møbelindustri	379	391	3%	6%	1,7
Operationel service	272	343	26%	7%	0,7
Ejendomshandel	288	284	-1%	3%	1,5
Rådgivning og forskning	246	277	13%	22%	0,5
Sundhedsvæsen	224	265	18%	24%	1,3
Andre serviceydelser	239	214	-10%	7%	1,0
Kemisk industri, medicinalindustri og plast-, glas- og betonindustri	243	212	-13%	16%	0,7
Transport	353	206	-42%	10%	0,4
Metalindustri	198	196	-1%	-2%	1,3
Erhvervsservice	151	180	19%	8%	1,3
Fødevarerindustri	130	141	8%	7%	0,7
Råstof og energi, mv.	88	119	35%	24%	1,3
Finansiering og forsikring	113	79	-30%	8%	0,2
Tele, it og information	109	69	-37%	24%	0,2
Velfærdsinstitutioner	123	69	-44%	12%	0,4
Forlag, tv og radio	20	29	45%	13%	0,3
Alle brancher	7.950	7.781	-2%	10%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

Specialisering inden for undervisning og kultur

Figuren til højre giver en grafisk illustration af Syddjurs Kommunes erhvervmæssige specialisering og udvikling. Den fokuserer på de brancher, der fylder mest beskæftigelsesmæssigt i kommunen, jf. tabel 2.1 på forrige side.

Det fremgår, at Syddjurs Kommune er specialiseret inden for brancherne privat undervisning og kultur, der for begge vedkommende har oplevet vækst.

Kommunen er også specialiseret inden for primære erhverv, der omvendt har oplevet jobmæssig tilbagegang i perioden.

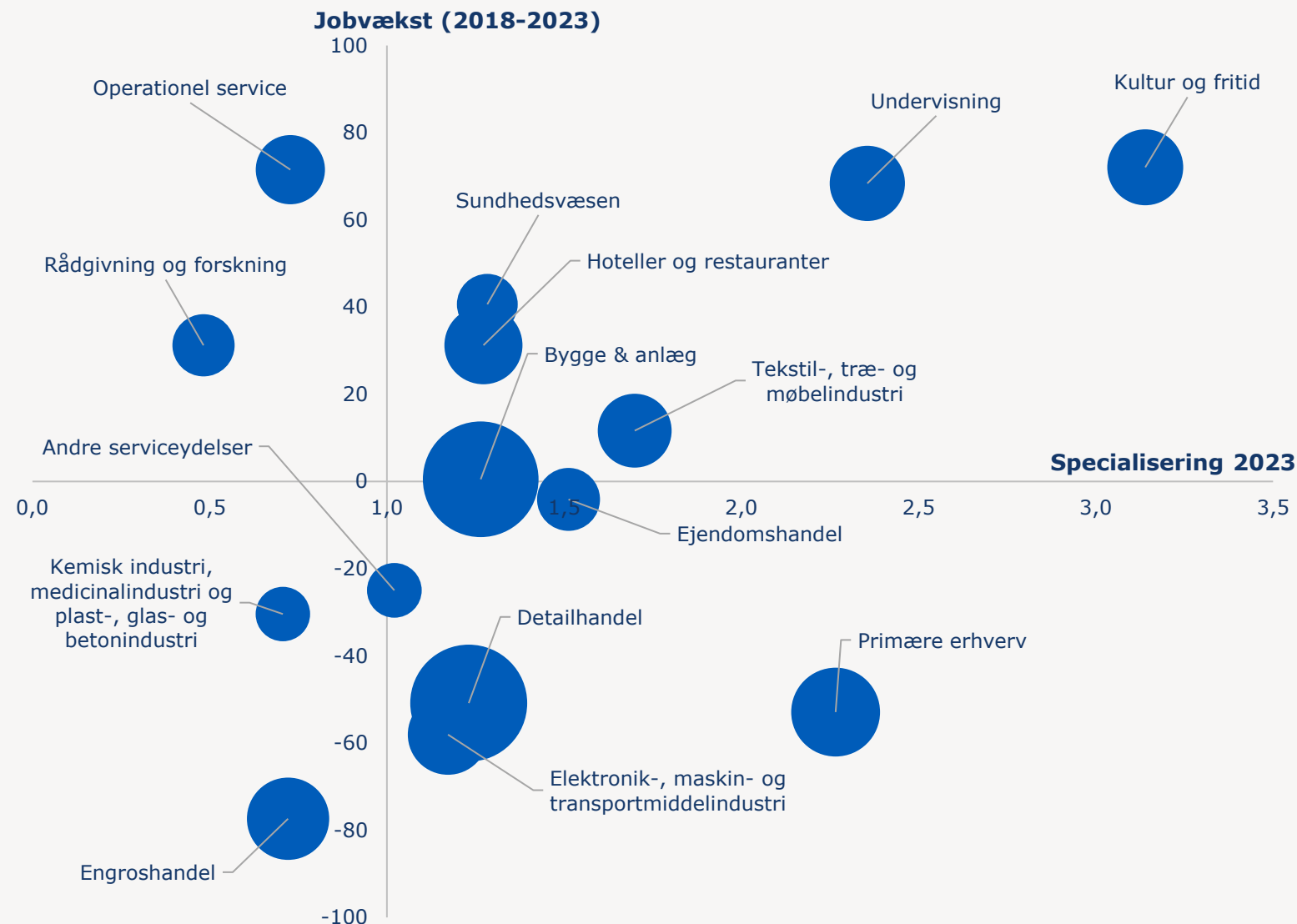

Figuren viser den erhvervmæssige specialisering og udvikling.

Branchernes betydning i kommunen er belyst gennem tre indikatorer:

- Cirklernes diameter illustrerer størrelsen af hver branche målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2023.
- Placeringen langs figurens x-akse viser branchens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af den private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2018-23. Dvs. om branchen har haft vækst eller tilbagegang.

Figur 2.3. Syddjurs Kommunes erhvervmæssige specialisering samt jobvækst, opdelt på brancher

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: Figuren omfatter de 15 største brancher i kommunen.

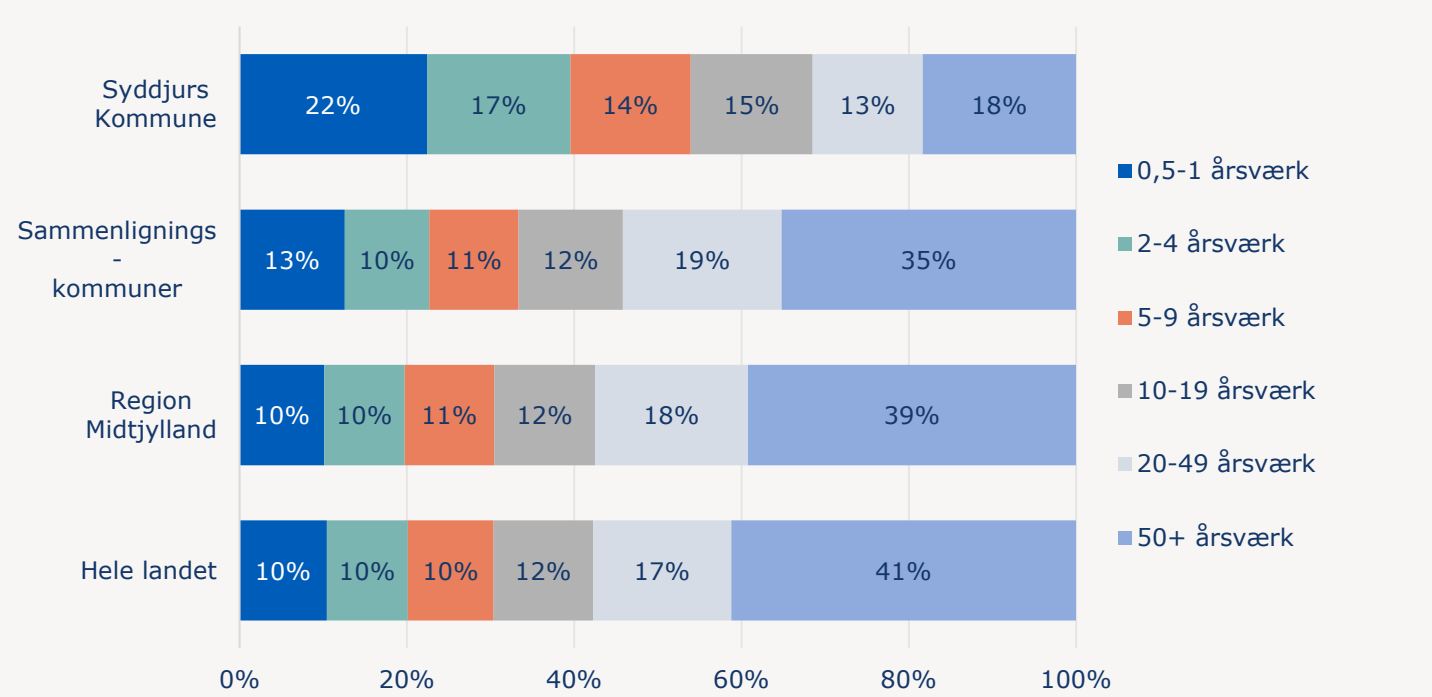
Mange mikrovirksomheder i Syddjurs Kommune

Figuren og tabellen neden for giver et billede af virksomhedsstrukturen i Syddjurs Kommune. Figur 2.4 viser, hvor meget henholdsvis mindre og større virksomheder udgjorde af den private beskæftigelse i 2023, mens tabel 2.2 viser, om de forskellige størrelseskategorier har haft vækst eller tilbagegang i perioden 2018-23.

Det fremgår af figur 2.4, at mikrovirksomheder står for en meget høj andel af de private jobs sammenlignet med resten af regionen og tilsvarende kommuner. Omvendt udgør de større virksomheder med over 50 ansatte en beskednen del af kommunens private beskæftigelse.

Perioden 2018-23 har endvidere været kendetegnet ved størst vækst i gruppen med 10-19 årsværk. De øvrige størrelseskategorier har oplevet tilbagegang i perioden. Specielt bemærkelsesværdig er forskellen blandt de større virksomheder, hvilket indikerer, at større virksomheders rolle er blevet mindre i kommunen – modsat billedet i regionen som helhed.

Figur 2.4. Fordeling af private fuldtidsbeskæftigelse efter størrelsen af den virksomhed, de arbejder i, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder.

Tabel 2.2. Jobudvikling 2018-23 for private virksomheder opdelt på størrelsesgrupper

Størrelse	Syddjurs Kommune	Region Midtjylland
0,5-1 årsværk	-1,3%	2,8%
2-4 årsværk	-1,1%	-5,8%
5-9 årsværk	-2,5%	2,4%
10-19 årsværk	10,9%	6,4%
20-49 årsværk	-6,8%	14,1%
50+ årsværk	-8,9%	14,3%
Alle virksomheder	-2,1%	8,5%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder. Udvikling i antal jobs er opgjort på baggrund af gruppernes samlede fuldtidsbeskæftigelse i henholdsvis 2018 og 2023.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3

Virksomhedsbestand

Dette afsnit kigger nærmere på Syddjurs Kommunes virksomheder.

Først gennemgår afsnittet, hvordan virksomhederne er fordelt på brancher, og om antallet af virksomheder er stigende eller faldende i de enkelte brancher.

Dernæst vises udviklingen i omfanget af tilflyttende og fraflyttende virksomheder, og hvordan tilflyttere og fraflyttere er fordelt på sektorer og størrelsesgrupper.

Til sidst viser afsnittet data for omfanget af konkurser i kommunen.

Fald i antallet af detailhandelsvirksomheder og vækst inden for serviceerhverv

Der eksisterede ved udgangen af 2023 i alt 2.427 reelle virksomheder (arbejdssteder med mindst ét halvt årsværk) i Syddjurs Kommune. Det er en stigning på 1 pct. siden 2018.

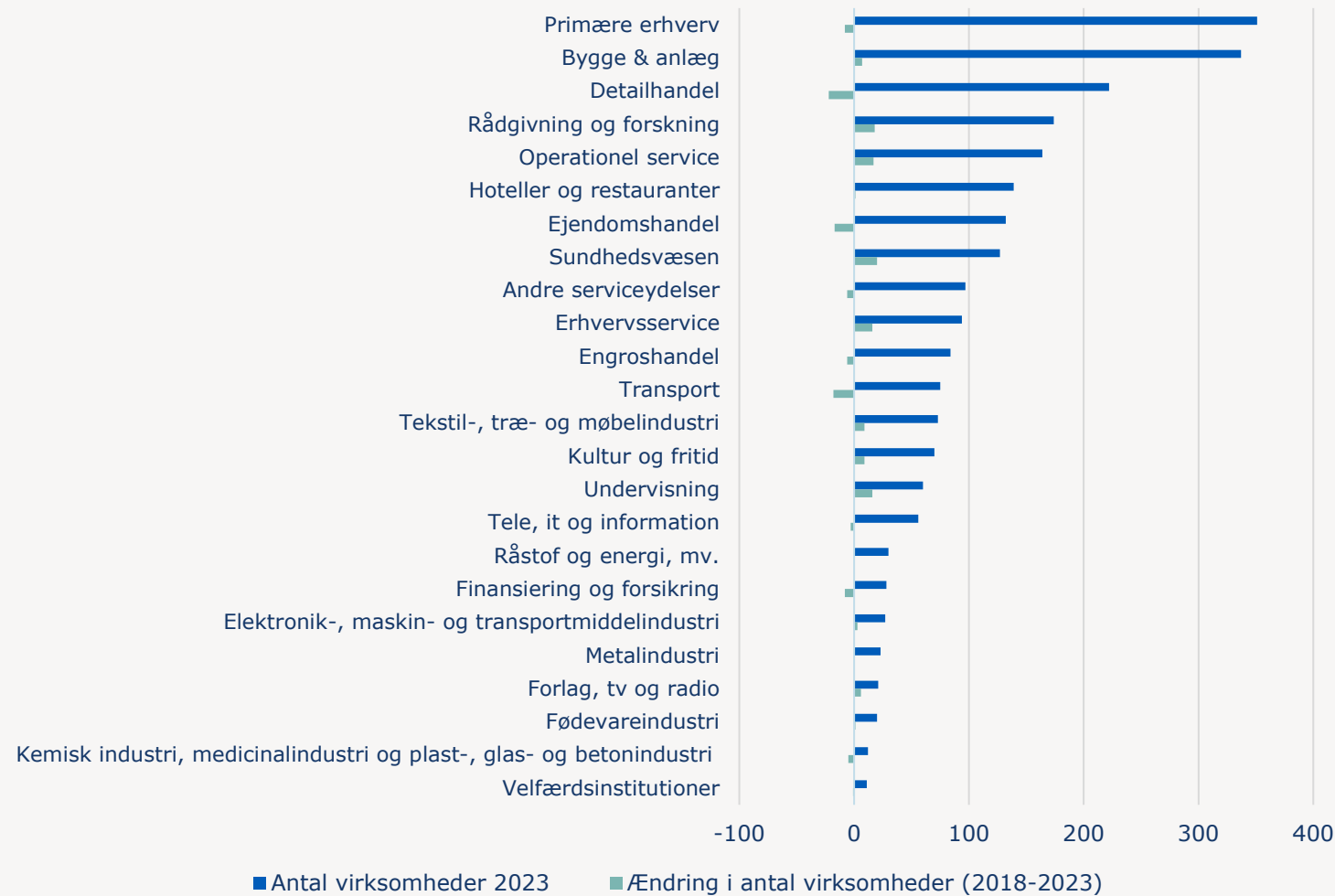
Figuren viser, at primære erhverv samt bygge & anlæg er klart dominerende målt på antal virksomheder – efterfulgt af detailhandel og en række serviceerhverv.

Der er i perioden sket en stigning i antallet af virksomheder inden for undervisning, rådgivning, operationel service (fx vagttjenester og rengøring), privat sundhedsvæsen og erhvervsservice.

Omvendt har detailhandel og transport oplevet en nedgang i virksomhedsbestanden i kommunen.

Figur 3.1. Antal private virksomheder 2023 samt vækst i antal virksomheder 2018-23, opdelt på brancher

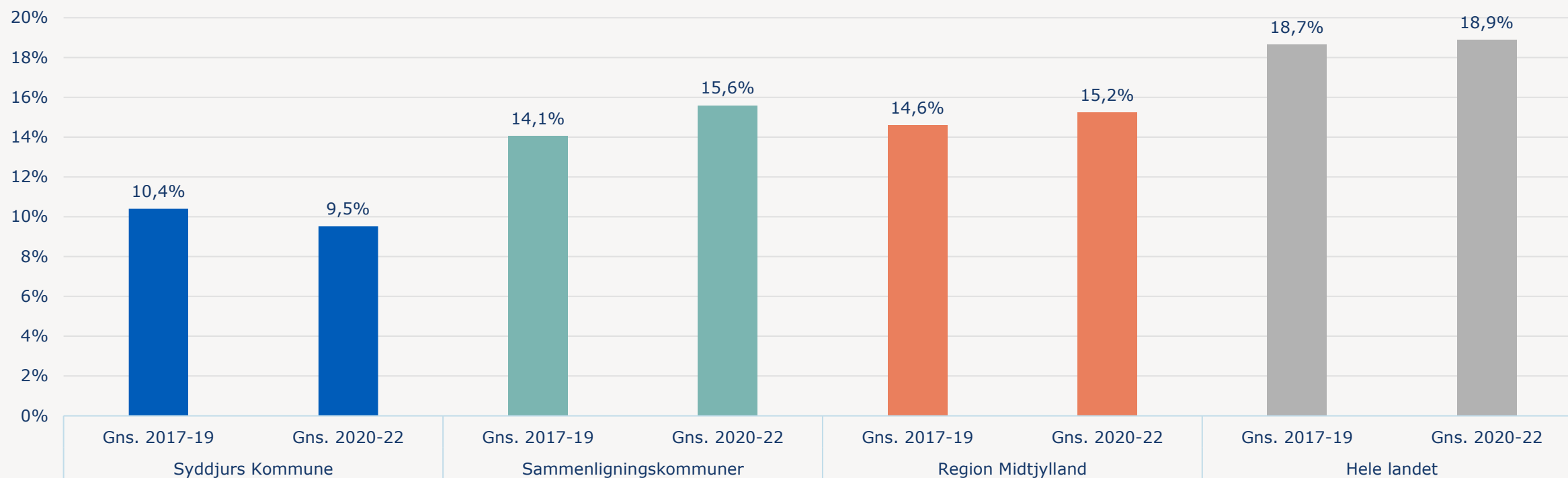
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Virksomheder er opgjort på arbejdsstedsniveau. Tabellen medtager kun virksomheder, der lever op til Danmarks Statistiks minimumskrav for at være en reel virksomhed (aktivitet, der svarer til et halvt årsværk i den pågældende branche).

Få Syddjurs-virksomheder er under udenlandsk ejerskab

En indikator for erhvervslivets internationalisering er omfanget af virksomheder, der har udenlandske ejere. Derudover kan udenlandsk ejerskab have betydning for beskæftigelse, investeringer og den lokale erhvervsstruktur. Figur 3.2 viser, hvor stor en andel af de privat beskæftigede, der er ansat i virksomheder under udenlandsk ejerskab.

Det fremgår, at antallet af jobs i udenlandsk ejede virksomheder er relativt beskedent i Syddjurs Kommune, og at andelen af jobs i virksomheder under udenlandsk ejerskab er faldet – modsat i regionen som helhed. Den lave andel skal ses i lyset af virksomhedsstrukturen med mange mikrovirksomheder.

Figur 3.2. Udenlandsk ejede virksomheders andel af den private beskæftigelse, 2017-19 & 2020-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

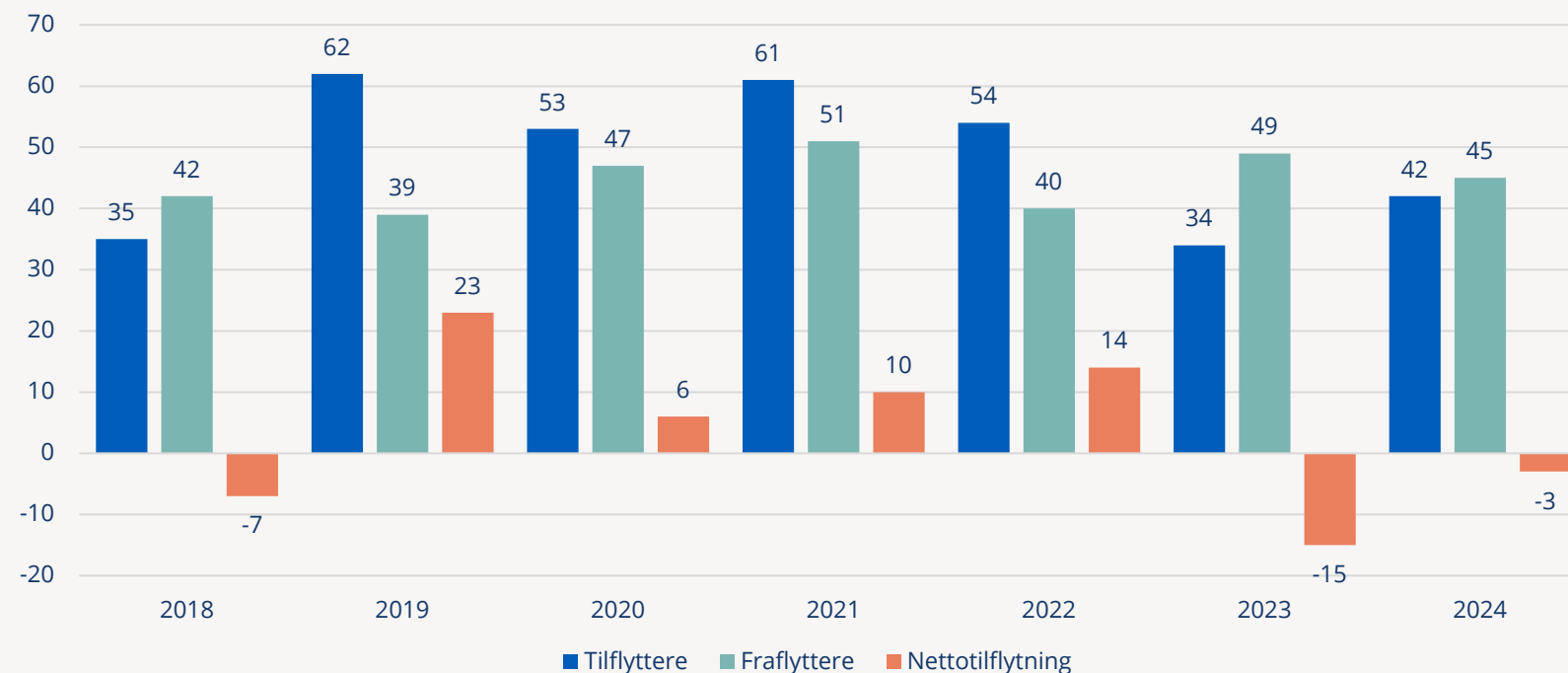
Note: Opgjort på arbejdssteder og beskæftigede personer. Arbejdsstedernes nationalitet er baseret på virksomhedernes ejerskabsforhold. Virksomheder defineres som udenlandsk ejet, hvis en udenlandsk ejer direkte eller indirekte besidder mere end 50 pct. af egenkapital eller aktionernes stemmerettigheder

Nettofraflytning af virksomheder de seneste to år

Et andet pejlemærke for erhvervsvilkårene i en kommune er forholdet mellem til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 3.3 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen (tilflytninger fratrasket fraflytninger) til Syddjurs Kommune i perioden 2018-24.

Der er i hele perioden flyttet 341 virksomheder til kommunen, mens der er fraflyttet 313 virksomheder. Det giver en nettotilflytning på 28 virksomheder. Som det fremgår, har der dog været nettofraflytning af virksomheder de seneste to år.

Figur 3.3. Til- og fraflytning af virksomheder i Syddjurs Kommune, 2018-24

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra cvr-registeret.

Note: Opgjort på baggrund af arbejdssteder med beskæftigelse på flyttetidspunktet.

Opgørelse af til- og fraflyttede virksomheder

Analysen af til- og fraflyttede virksomheder er baseret på et særudtræk fra CVR-registeret.

Analysen er afgrænset til arbejdssteder, der på flyttetidspunktet har beskæftigede lønmodtagere.

Opgørelsen af beskæftigelse er baseret på virksomhedens indberetninger til Skattestyrelsens eIndkomstregister.

Virksomhedsejere i enkeltmandsejede virksomheder uden andre ansatte, og som ikke udbetaler løn til sig selv, indgår ikke i opgørelsen.

Modsat tidligere kommunerapporter omfatter analysen også virksomheder med hovedsæde i andre kommuner, der flytter en afdeling til kommunen.

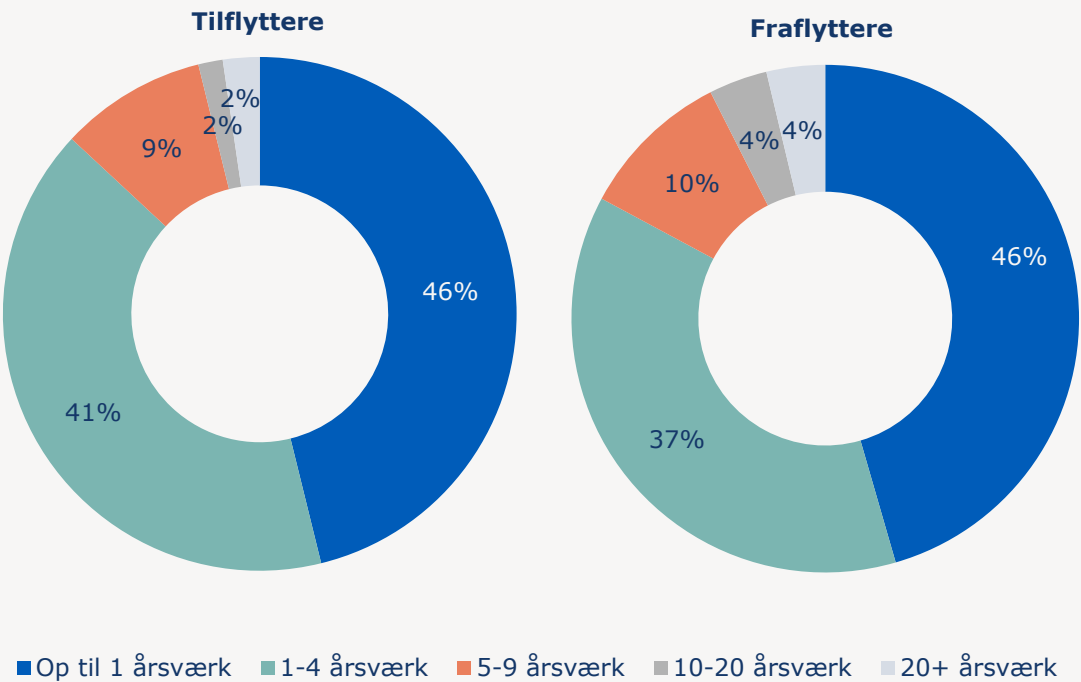
Opgørelsen adskiller sig fra de månedlige til- og fraflyttelister på kommunalt niveau ved kun at fokusere på arbejdssteder med beskæftigede lønmodtagere.

Flere fraflyttere end tilflyttere med over fem ansatte

Figur 3.4 viser forskelle mellem til- og fraflyttede virksomheder i Syddjurs Kommune, når det gælder virksomhedernes størrelse. Det fremgår, at der i perioden 2022-24 var lidt flere større virksomheder blandt fraflytterne end blandt tilflytterne. 18 pct. af fraflytterne havde over fem ansatte.

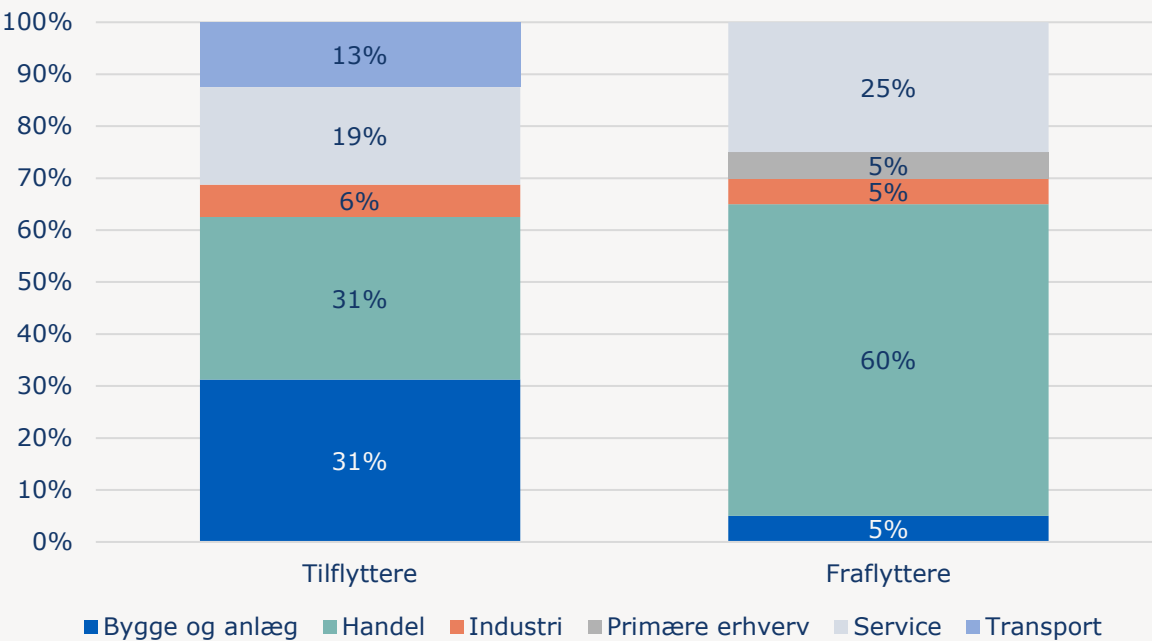
Figuren til højre giver et billede af, hvordan til- og fraflytterne fordeler sig på hovedsektorer, idet figuren fokuserer på virksomheder med mindst fem fuldtidsansatte for at sætte fokus på virksomheder, hvis til- og fraflytning har stor betydning for udviklingen i den lokale beskæftigelse. Det fremgår, at hovedparten af fraflytterne lå inden for handel, mens tilflytterne var mere jævnt fordelt på sektorer – dog med flest fraflyttere inden for bygge & anlæg samt handel.

Figur 3.4. Til- og fraflyttede virksomheder fordelt på størrelsesgrupper, 2022-24

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra cvr-registeret.
Note: Opgjort på baggrund af arbejdssteder med beskæftigelse på flyttetidspunktet.

Figur 3.5. Til- og fraflyttede virksomheder fordelt på sektorer, Syddjurs Kommune, 2022-24

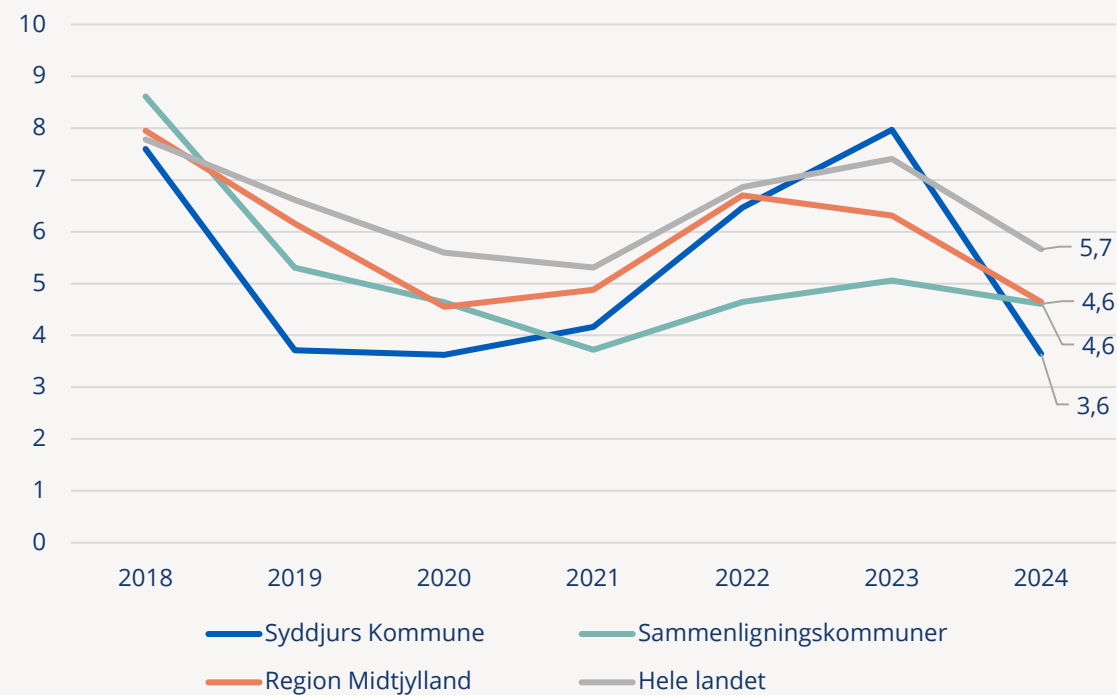
Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra cvr-registeret.
Note: Opgjort på baggrund af arbejdssteder med mindst 5+ fuldtidsbeskæftigede på flyttetidspunktet.

Fald i konkurstallet i 2024

En indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 3.6 viser udviklingen i omfanget af konkurser – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Som det fremgår, steg antallet af konkurser i perioden 2021-23, mens tallet igen faldt betydeligt i 2024 i Syddjurs Kommune. Udviklingen svarer nogenlunde til den samlede trend for Region Midtjylland.

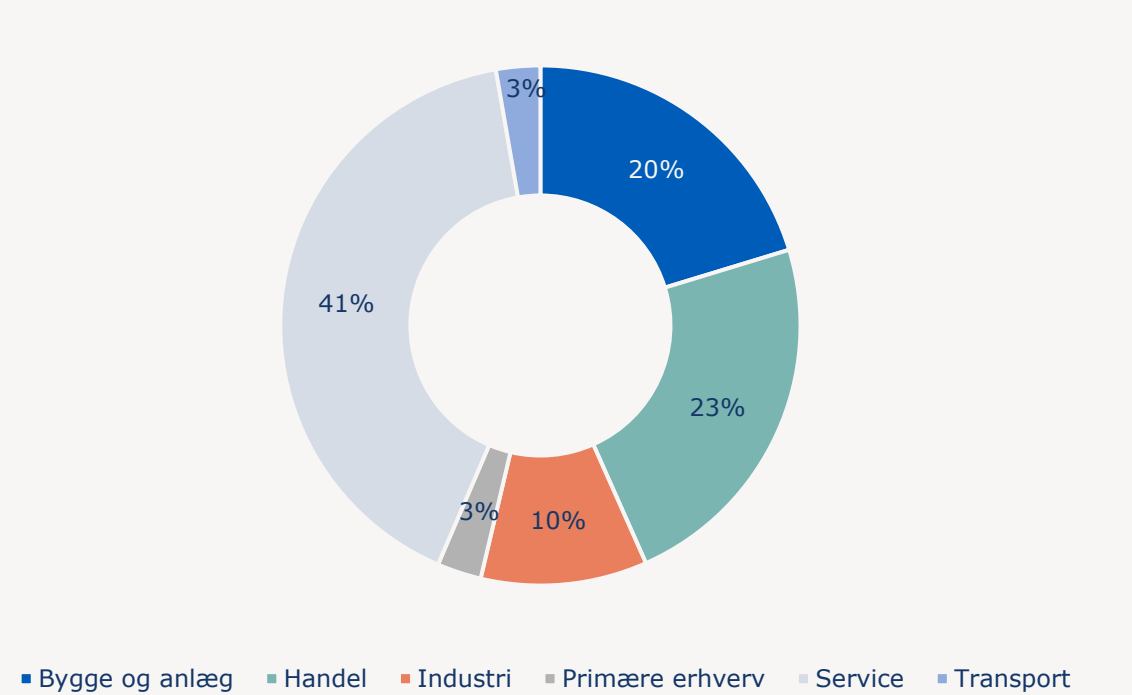
Endelig viser figur 3.7, hvordan konkurserne i kommunen i perioden 2022-24 fordeler sig på hovedsektorer. Der har været klart flest konkurser inden for service efterfulgt af handel samt bygge & anlæg.

Figur 3.6. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2018-24

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med ansatte og/eller en omsætning på mindst en mio. kr.

Figur 3.7. Konkurser i Syddjurs Kommune fordelt på sektorer, 2022-24

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

4

Iværksætteri

Dette afsnit sætter fokus på iværksætteri i Syddjurs Kommune.

Den første del af afsnittet viser iværksætterraten, og hvordan den har udviklet sig siden 2018. Derefter vises hvor stor en andel af de nye virksomheder, der overlever, og hvordan de udvikler sig målt på årsværk.

Den sidste del af afsnittet går i dybden med iværksætternes fordeling på brancher, køn og alder.

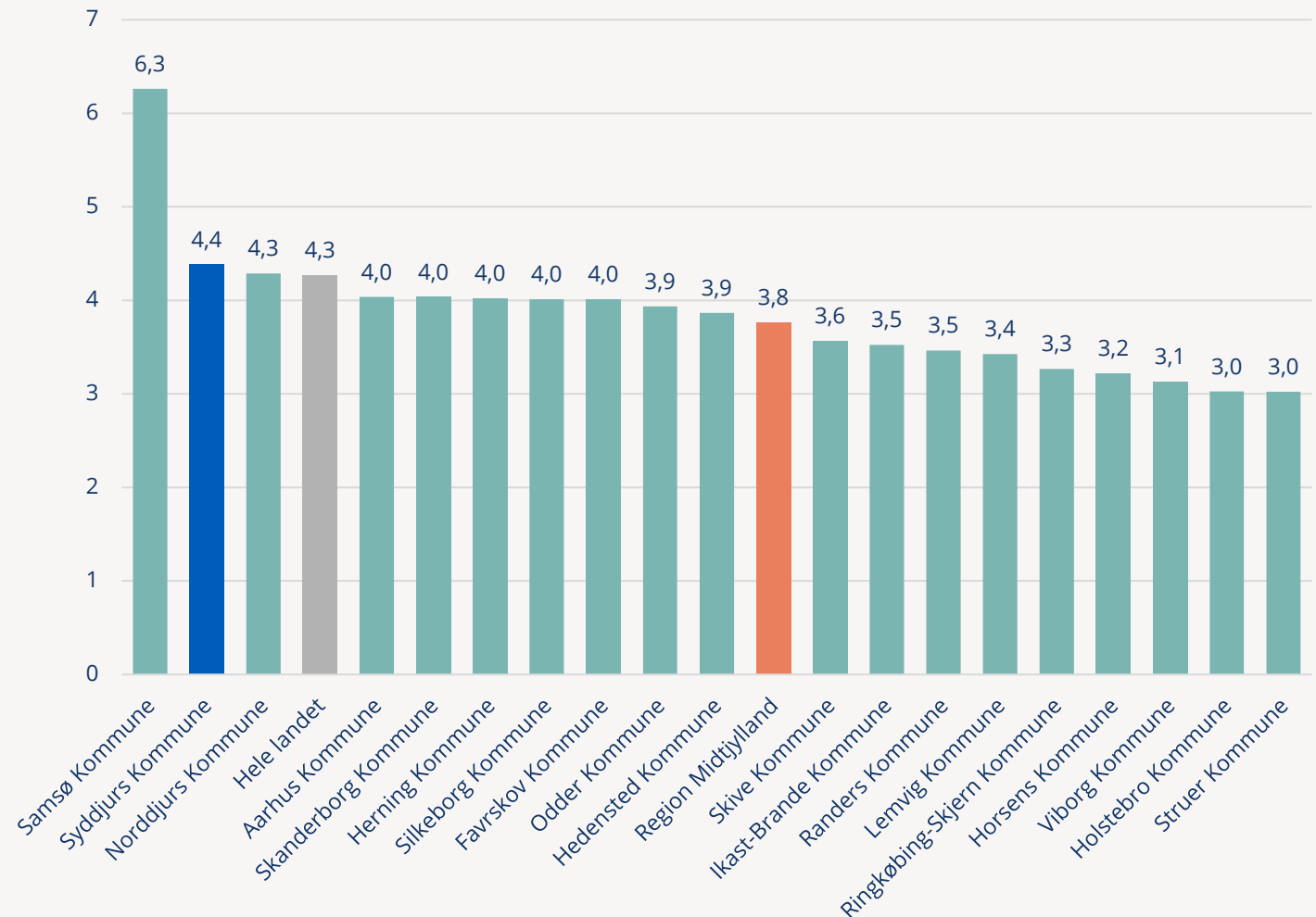
Iværksætterraten var den næsthøjeste i Region Midtjylland i 2023

Nye virksomheder og iværksættere spiller en vigtig rolle for fornyelse, dynamik, innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

Figuren til højre viser iværksætterraten (andelen af nye virksomheder sat i forhold til befolkningen i den erhvervsaktive alder) i 2023 i de midtjyske kommuner sammenholdt med lands- og regionsgennemsnittet.

Det fremgår, at Syddjurs Kommune med en iværksætterrate på 4,4 havde den næsthøjeste iværksætteraktivitet i regionen i 2023. Figuren viser også, at kommunerne i den østlige del af regionen generelt ligger højt på denne indikator.

Figur 4.1. Iværksætterraten i de midtjyske kommuner, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Iværksætterraten er opgjort som antal nye virksomheder pr. 1.000 personer i arbejdsstyrken (15-64 årige). Tallene kan ikke sammenlignes direkte med tidligere års kommunerapporter, der viste etableringsraten (antal nye virksomheder ift. samlet virksomhedsbestand). Vi anvender i denne rapport iværksætterraten, der er et bedre mål for iværksætterkulturen i en kommune.

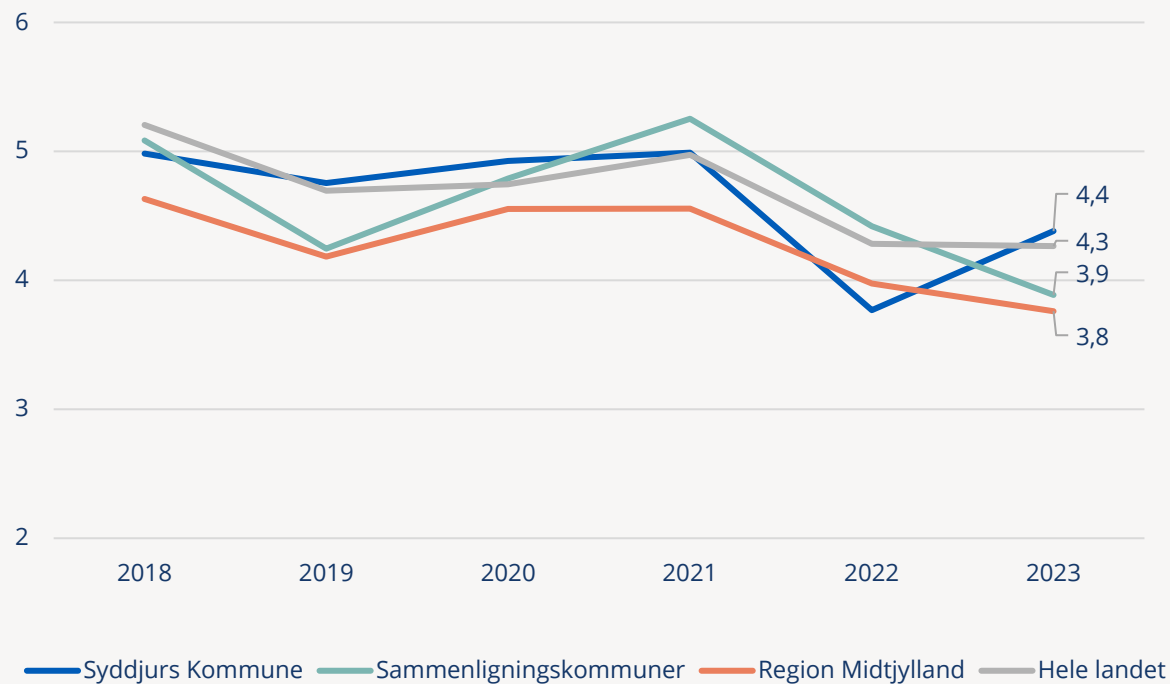
Svingende iværksætterrater de seneste år

Figur 4.2 viser udviklingen i iværksætterraten i perioden 2018-23 for Syddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Siden 2021 er antallet af iværksættere faldet på både lands- og regionsplan – en udvikling, der bl.a. kan skyldes det stigende renteniveau og usikkerhed knyttet til inflation og geopolitisk ustabilitet..

Syddjurs Kommune skiller sig dog lidt ud, idet iværksætterraten faldt kraftigt i 2022 for derefter at stige igen. Bortset fra i 2022 har andelen af iværksættere i kommunen ligget over det regionale gennemsnit siden 2018.

Figur 4.2. Udvikling i iværksætterraten, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Iværksætterraten er opgjort som antal nye virksomheder i året sat i forhold til arbejdsstyrken (15-64 årige).

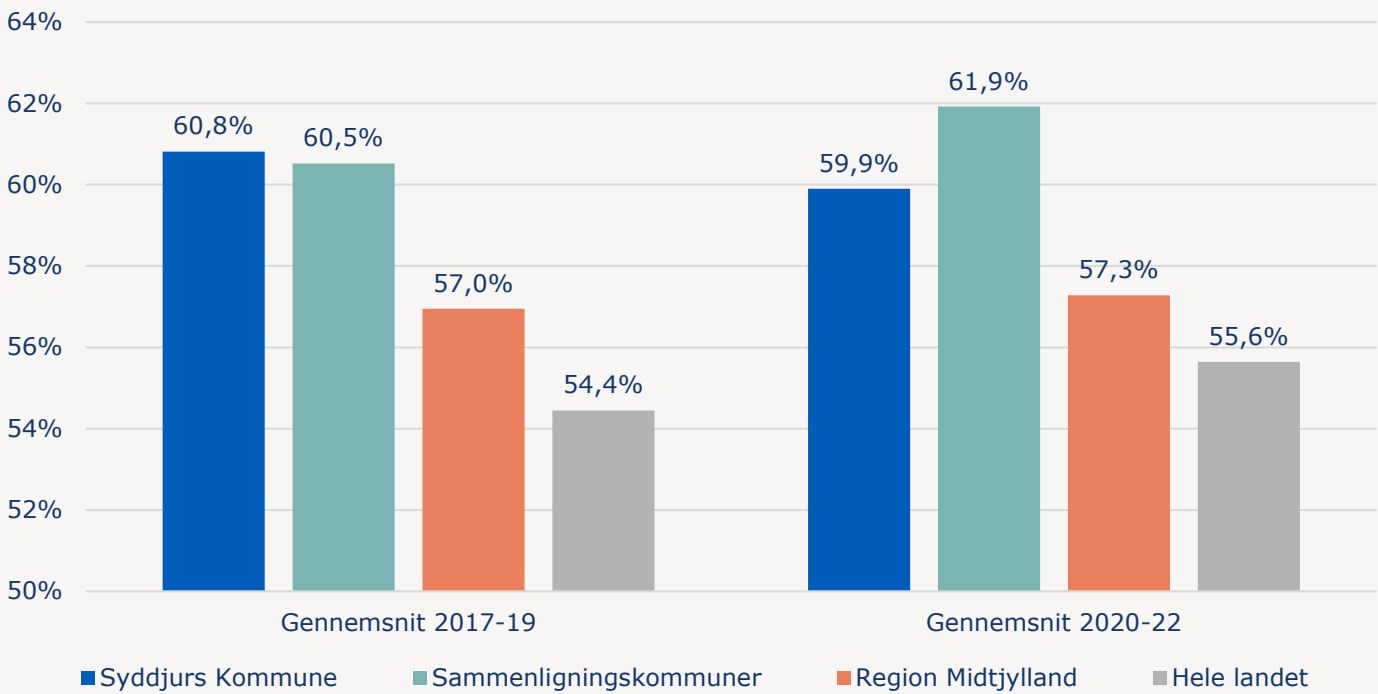

Pæn overlevelsesrate, men lav jobskabelse i nye virksomheder

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af nye virksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figur 4.3 viser de gennemsnitlige overlevelsesrater tre år efter etablering for to perioder. Det fremgår, at overlevelsesraten i Syddjurs Kommune i begge perioder lå på ca. 60 pct., hvilket var over det regionale gennemsnit og en hel højere end landstallet.

En anden indikator for iværksættervilkårene er de overlevende virksomheders evne til at skabe værdi og arbejdspladser. Tabel 4.1 viser det gennemsnitlige antal jobs i overlevende iværksættervirksomheder tre år efter etableringsåret. Der er igen vist gennemsnittet for to perioder. Både på regions- og landsplan ses en tendens til, at væksten er en smule mindre i den sidste periode, hvilken kan hænge sammen med den økonomiske afmatning i nogle brancher under corona-krisen. Iværksætterne i Syddjurs Kommune har generelt haft en lidt lavere jobskabelse end i både sammenligningskommunerne og resten af landet – det gælder i begge perioder.

Figur 4.3. Overlevelsesraten (tre år efter etablering), opdelt på to perioder

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 4.1. Gennemsnitligt antal fuldtidsjobs tre år efter etablering, opdelt på to perioder

Jobskabelse pr. virksomhed	Gns. 2017-2019	Gns. 2020-2022
Syddjurs Kommune	1,7	1,7
Sammenligningskommuner	1,9	1,9
Region Midtjylland	2,1	1,8
Hele landet	2,2	2,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Kolonnen for 2017-19 består af virksomheder etableret i 2014-16, mens kolonnen for 2020-22 består af virksomheder etableret i 2017-19.

Mange Syddjurs-iværksættere inden for detailhandel og videnservice

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 4.2 viser de nye virksomheders fordeling på brancher i perioden 2022-23 og sammenligner med det øvrige land og regionen som helhed.

Af tabellen fremgår, at Syddjurs sammenlignet med regionen som helhed har flere iværksættere inden for detailhandel og videnservice. Det modsatte gør sig gældende inden for private velfærdsinstitutioner og kultur samt transport. Samlet set er forskellene dog små.

Tabel 4.2. Nye virksomheders fordeling på brancher, gennemsnit for 2022-23

Branche	Syddjurs Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Videnservice	17%	15%	15%	17%
Finansiering, forsikring og ejendomme	16%	19%	15%	12%
Bygge og anlæg	13%	15%	14%	13%
Detailhandel	9%	7%	6%	6%
Operationel service	8%	6%	7%	9%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	7%	10%	11%	10%
Information og kommunikation	7%	6%	7%	9%
Hoteller og restauranter	7%	4%	6%	6%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	7%	7%	8%	8%
Industri	4%	4%	4%	3%
Transport	3%	5%	5%	6%
Engroshandel	2%	4%	3%	3%
I alt	100%	100%	100%	100%

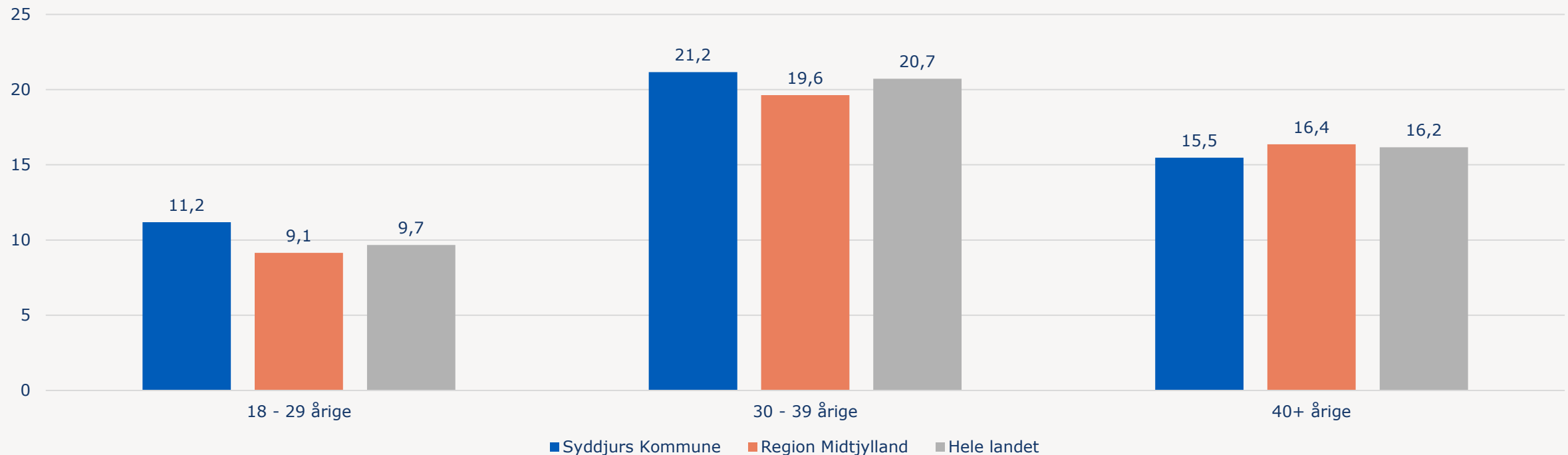
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Virksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget.

Mange unge iværksættere i Syddjurs Kommune

Figuren neden for belyser de aldersopdelte iværksætterrater. Den viser antallet af iværksættere i tre aldersgrupper over en treårig periode (2021-23) sat i forhold til antallet af borgere i de pågældende aldersgrupper i samme periode. Derved skabes et billede af i hvilken aldersgruppe, at iværksætteraktiviteten er højest, og hvordan kommunen afviger fra lands- og regionsgennemsnittet inden for hver aldersgruppe.

Figuren viser for det første, at iværksætteraktiviteten er størst blandt de 30-39 årige. Men det fremgår også, at det specielt er de unge under 30 år, der bidrager til at trække iværksætterraten i Syddjurs over det regionale gennemsnit. I denne gruppe ligger Syddjurs markant over både regions- og landsgennemsnittet.

Figur 4.4. Antal iværksættere 2021-23 pr. 1.000 indbyggere, opdelt på aldersgrupper

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Figuren er baseret på de fulde stifterteams bag iværksættervirksomhederne. Antal iværksættere er opgjort samlet for den treårige periode pr. 1.000 borgere i den pågældende aldersgruppe, hvor antallet af borgere er opgjort som et gennemsnit for de tre år. For gruppen 40+ er kun medtaget borgere under 70 år.

Andelen af kvindelige iværksættere varierer på tværs af de midtjyske kommuner

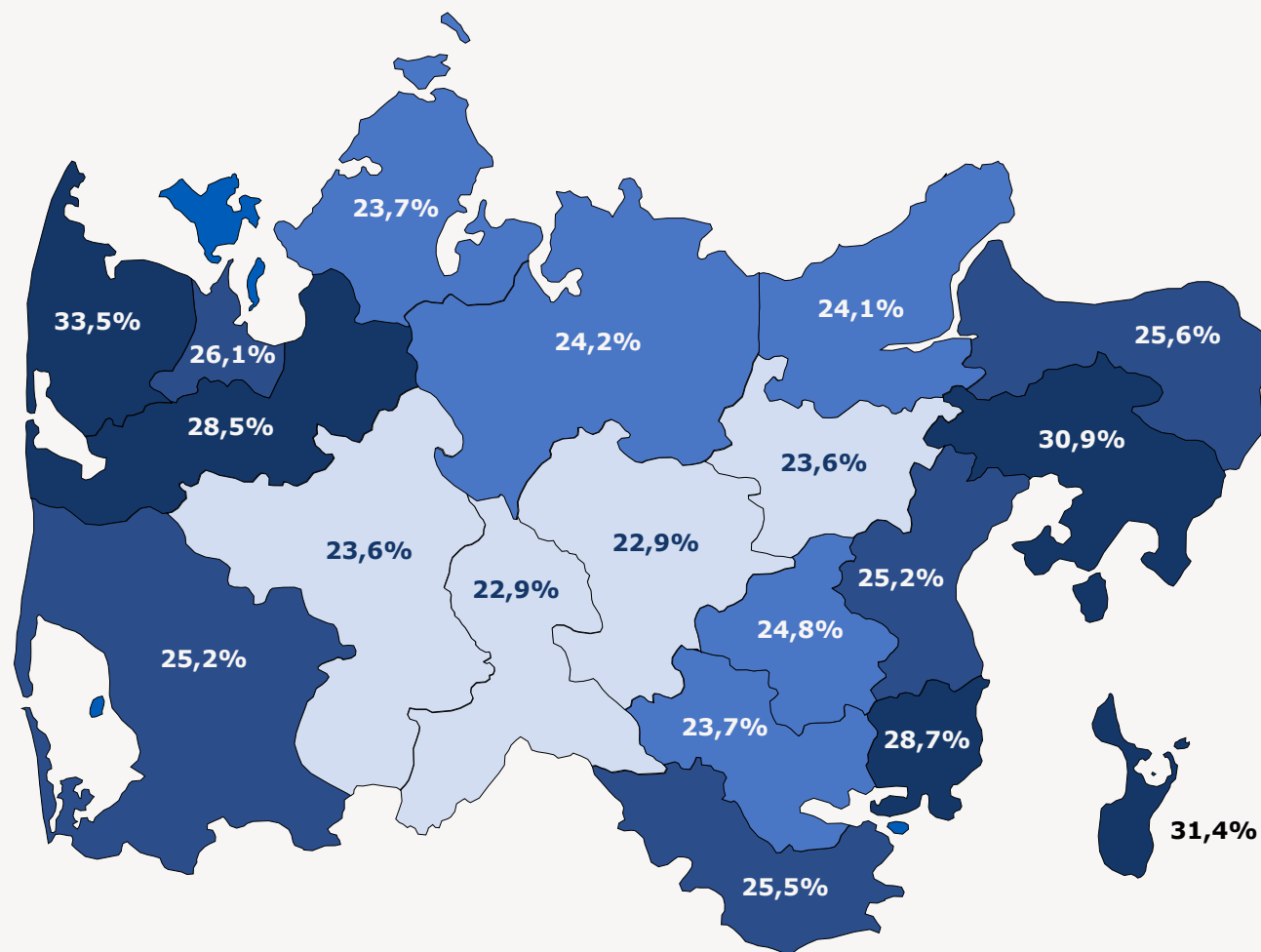
På landsplan er kun ca. en fjerdedel af alle iværksættere kvinder. Det kan skyldes en række barrierer som større usikkerhed på egne evner, et mere beskedent forretningsnetværk, vanskeligere adgang til finansiering og en større bekymring om work-life balance. Det er faktorer, som der kan arbejdes med lokalt i forhold til at støtte og motivere kvinder med interesse for iværksætteri.

Figur 4.5 viser for alle midtjyske kommuner andelen af iværksættere, der var kvinder i perioden 2021-23. Samlet set var andelen af kvindelige iværksættere 25,3 pct. i Region Midtjylland mod 26,3 pct. på landsplan i denne periode.

Som det fremgår, er der betydelige forskelle på tværs af de midtjyske kommuner. Lemvig Kommune topper med en andel på 33,5 pct., mens Silkeborg Kommune sammen med Ikast-Brande Kommune ligger i bunden med en andel på 22,9 pct.

Med en andel på 30,9 pct. havde Syddjurs Kommune den tredjehøjeste andel kvindelige iværksættere i regionen.

Figur 4.5. Andel kvindelige iværksættere i de midtjyske kommuner, gennemsnit for 2021-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på de fulde stifterteams bag virksomhederne.

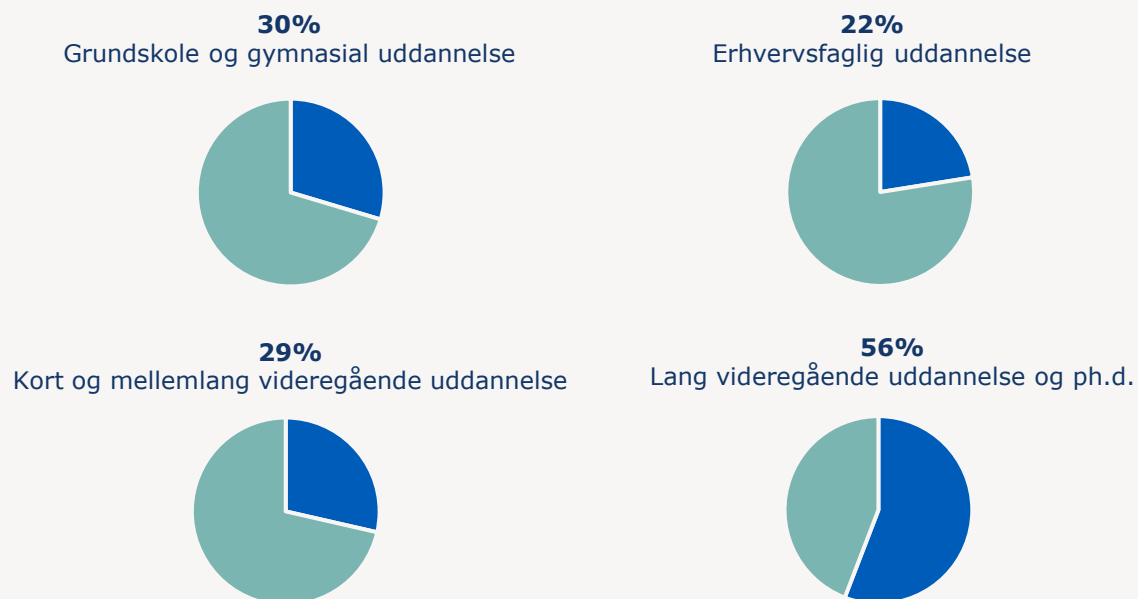
Mange kvindelige iværksættere med lang videregående uddannelse

Forholdet mellem mandlige og kvindelige iværksættere varierer noget på tværs af uddannelsesbaggrund. Det er belyst i figurerne neden for, der viser andelen af kvindelige iværksættere i perioden 2021-23 fordelt efter uddannelsesniveau i Syddjurs Kommune og for regionen som helhed.

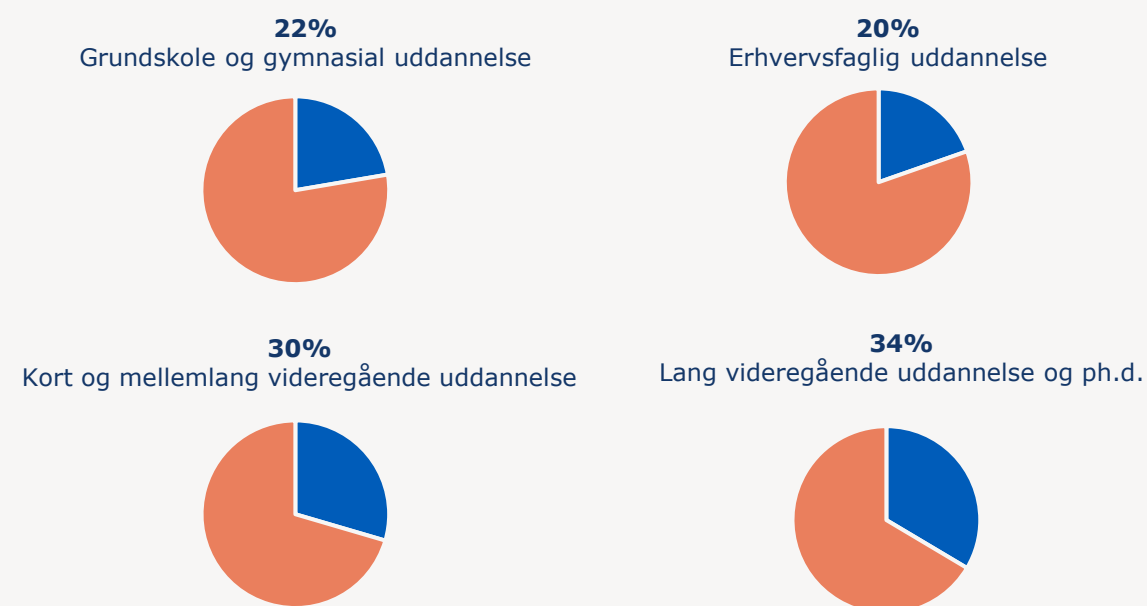
Som det fremgår, er andelen af kvindelige iværksættere i Region Midtjylland højst blandt personer med en videregående uddannelse, mens den er lavest for personer med en erhvervsfaglig uddannelse. Figuren viser, at det i høj grad er blandt de højtuddannede, at Syddjurs Kommune skiller sig ud med en høj andel kvindelige iværksættere. Mere end halvdelen af kommunens iværksættere med en lang videregående uddannelse var kvinder i perioden 2021-23.

Figur 4.6. Andel kvindelige iværksættere opdelt på uddannelsesniveau, 2021-23

Syddjurs Kommune

Region Midtjylland

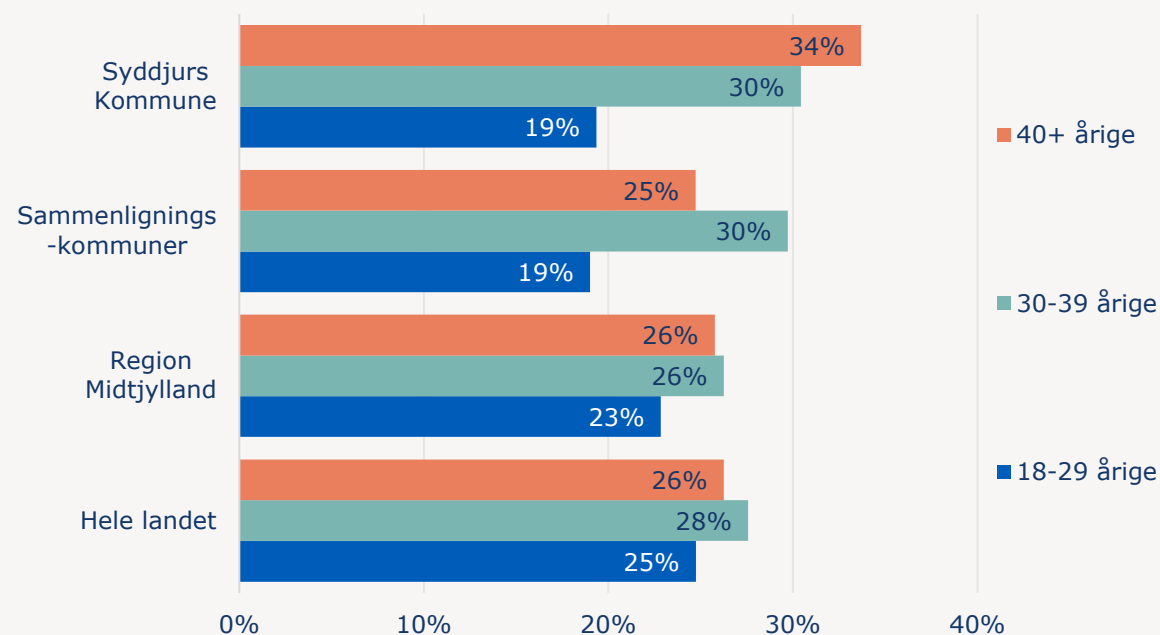
Mest kvindeligt iværksætteri i Syddjurs Kommune blandt personer over 40 år

Et andet interessant perspektiv på lokalt iværksætteri er iværksætternes alder. Iværksætterlysten samt barrierer og usikkerhed knyttet til at starte virksomhed kan variere med alderen.

Derfor viser figur 4.7 andelen af kvindelige iværksættere i forskellige aldersgrupper i henholdsvis Syddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet.

På dette område afviger Syddjurs Kommune meget fra det regionale mønster – med en relativ høj andel kvindelige iværksættere blandt personer over 40 år og en lav andel i aldersgruppen 18-29 år.

Figur 4.7. Andel kvindelige iværksættere opdelt på aldersgrupper, gennemsnit for 2021-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på det fulde stifterteam bag virksomheden.

Udvikling i andel kvindelige iværksættere i midtjyske kommuner

Tabel 4.3 viser andelen af kvindelige iværksættere i tre tidsperioder. Top 5 er fremhævet i alle tre perioder.

Det fremgår, at mange de samme kommuner går igen i top-5 over de højeste andele kvindelige iværksættere. Samsø Kommune ligger i top-5 i alle perioder, mens Lemvig Kommune, Syddjurs Kommune, Odder Kommune og Holstebro Kommune er at finde i top-5 i to perioder.

Der er dog også udsving. Fx er Lemvig Kommune gået fra en lav andel kvindelige iværksættere i 2015-17 til en høj andel i de seneste to perioder. Silkeborg Kommune er den eneste kommune, hvor andelen af kvindelige iværksættere har været faldende fra periode til periode. Samlet er andelen på regionsplan steget fra 24,0 pct. til 25,3 pct.

Tabel 4.3. Andel kvindelige iværksættere i de midtjyske kommuner, gennemsnit for 2015-17, 2018-20 & 2021-23

Kommune	2015-17	2018-20	2021-23
Lemvig Kommune	17,4%	27,5%	33,5%
Samsø Kommune	36,3%	26,9%	31,4%
Syddjurs Kommune	26,9%	26,0%	30,9%
Odder Kommune	27,9%	18,6%	28,7%
Holstebro Kommune	24,8%	27,3%	28,5%
Struer Kommune	23,7%	23,9%	26,1%
Norddjurs Kommune	24,6%	27,0%	25,6%
Hedensted Kommune	24,3%	24,1%	25,5%
Aarhus Kommune	23,3%	24,5%	25,2%
Ringkøbing-Skjern Kommune	25,2%	28,6%	25,2%
Skanderborg Kommune	25,5%	26,4%	24,8%
Viborg Kommune	21,9%	21,3%	24,2%
Randers Kommune	24,3%	20,4%	24,1%
Skive Kommune	22,6%	23,7%	23,7%
Horsens Kommune	25,1%	21,4%	23,7%
Favrskov Kommune	24,4%	25,2%	23,6%
Herning Kommune	21,4%	20,9%	23,6%
Ikast-Brande Kommune	24,5%	26,0%	22,9%
Silkeborg Kommune	25,9%	25,2%	22,9%
Region Midtjylland	24,0%	24,2%	25,3%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på de fulde stifterteams bag virksomhederne.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5

Vækstvirksomheder og eksport

Det sidste afsnit går i dybden med, hvordan kommunens virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på sektorer.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi blandt kommunens eksporterende virksomheder har udviklet sig.

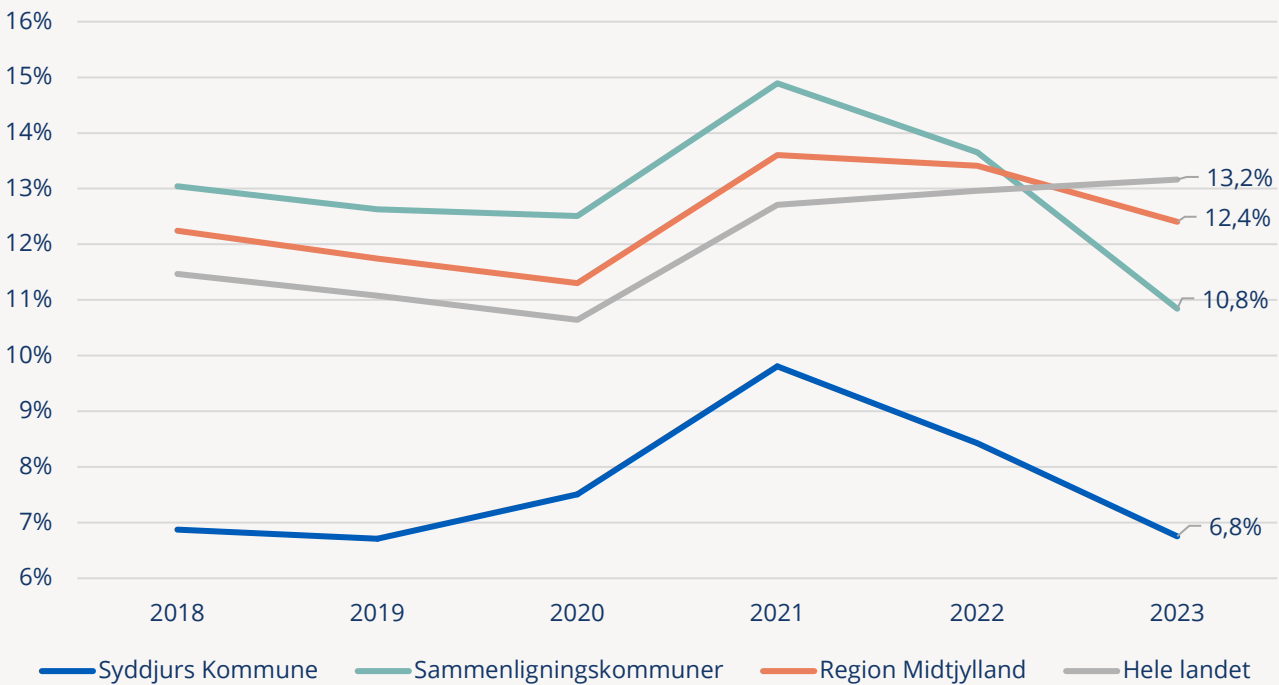
Få vækstvirksomheder i Syddjurs Kommune

Figur 5.1 viser hvor stor en andel af kommunens virksomheder, der kan karakteriseres som vækstvirksomheder. Den viser således udviklingen i andelen af vækstvirksomheder siden 2018 holdt op mod sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet.

Det fremgår, at der i hele perioden har været relativt få vækstvirksomheder i Syddjurs Kommune. Det er naturligvis ikke så overraskende i lyset af virksomhedsstrukturen og det forhold, at beskæftigelsen inden for de fleste størrelsesgrupper er faldet, jf. afsnit 2. Figuren afslører også et betydeligt fald efter 2021.

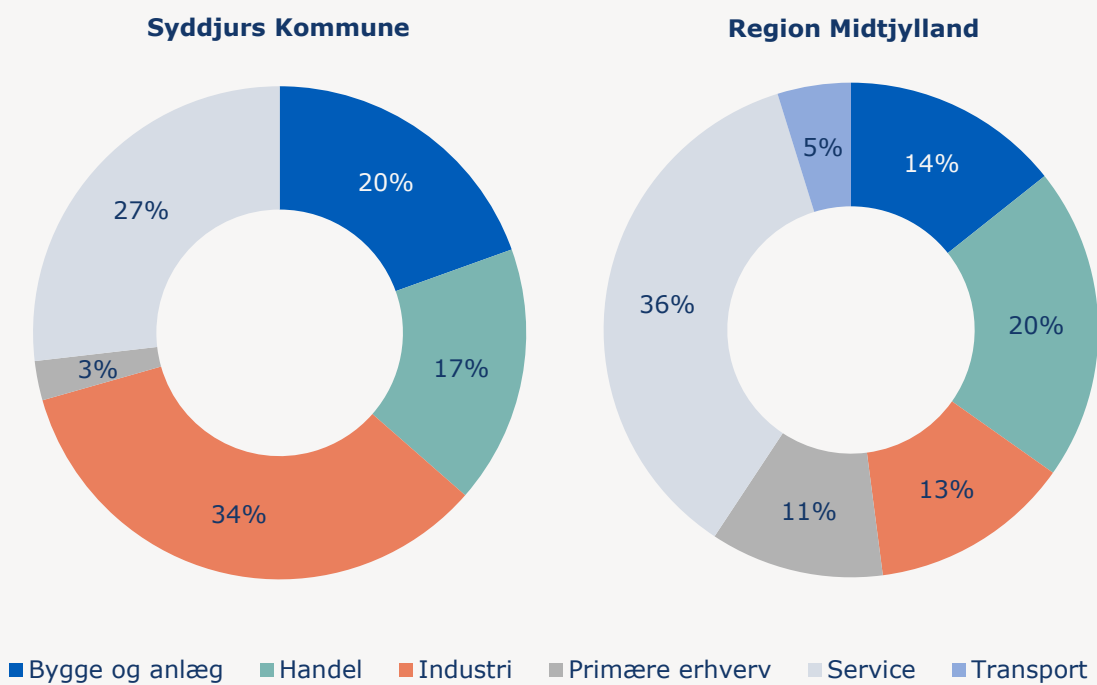
Figuren til højre sammenligner vækstvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer med regionen som helhed. Som det fremgår, fyldte industrien meget blandt kommunens relativt få vækstvirksomheder i 2023, når der sammenlignes med resten af regionen. Det modsatte gør sig gældende for servicesektoren og primære erhverv.

Figur 5.1. Udvikling i andel virksomheder, der er vækstvirksomheder, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Analysen omfatter kun virksomheder med mindst to fuldtidsårsværk i starten af den treårige opgørelsesperiode.

Figur 5.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2023

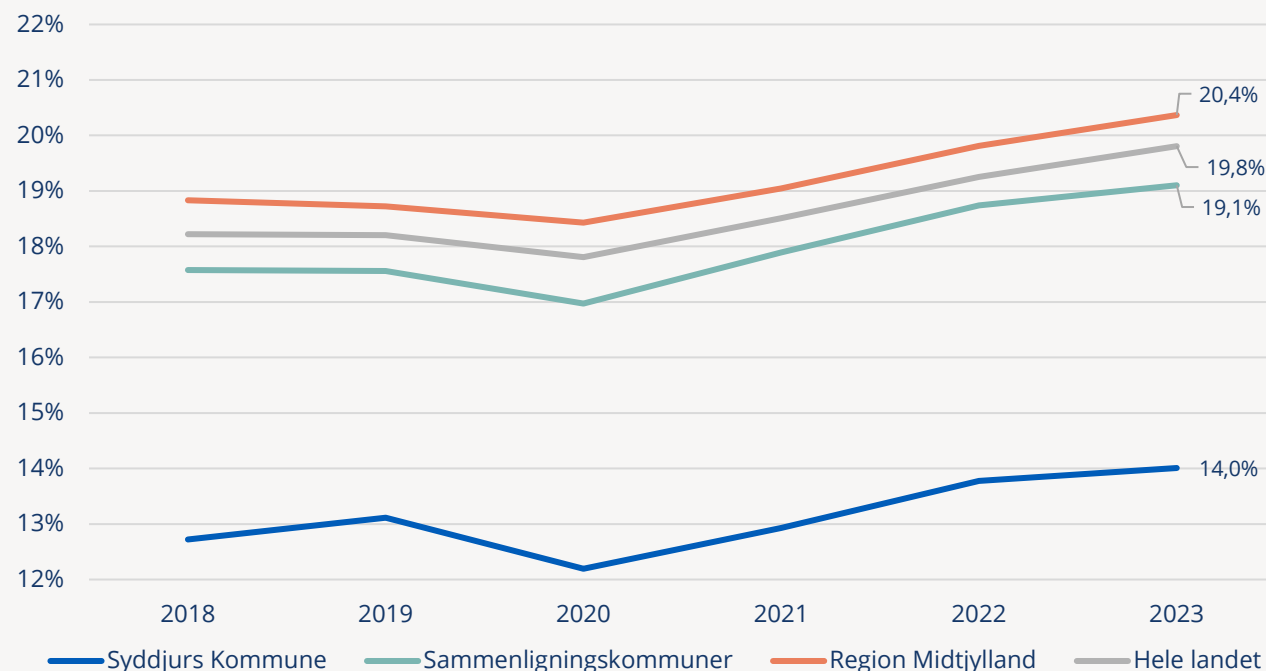
Lavt, men stigende antal eksportvirksomheder

Eksportvirksomheder er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse, og de bidrager i høj grad til både den lokale og regionale værdiskabelse. Figur 5.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2018-23, mens figur 5.4 viser eksportvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer i Syddjurs Kommune og Region Midtjylland under ét.

Den første figur viser, at andelen af eksportvirksomheder er steget til 14 pct. i 2023, men at andelen fortsat ligger langt under niveauet i både sammenligningskommunerne og i regionen samlet. Igen skal tallet ses i lyset af de mange mikrovirksomheder i kommunen.

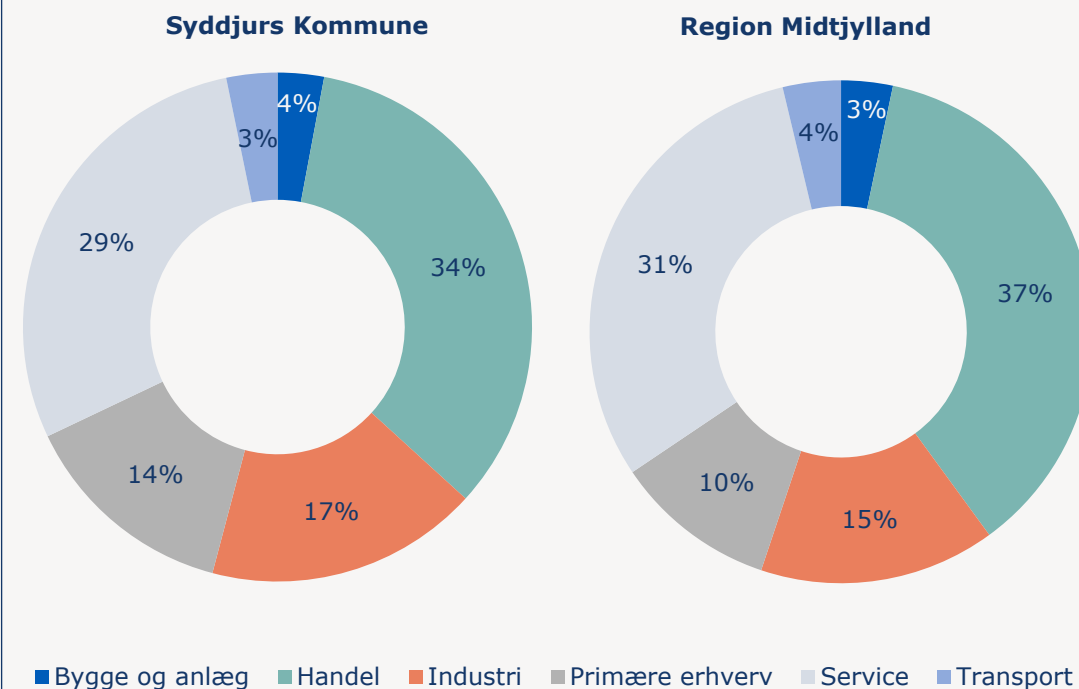
Fordelingen af eksportvirksomheder på sektoren svarer nogenlunde til det regionale gennemsnit, som det fremgår af figur 5.4.

Figur 5.3. Udvikling i andel virksomheder, der har eksport, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 5.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2023

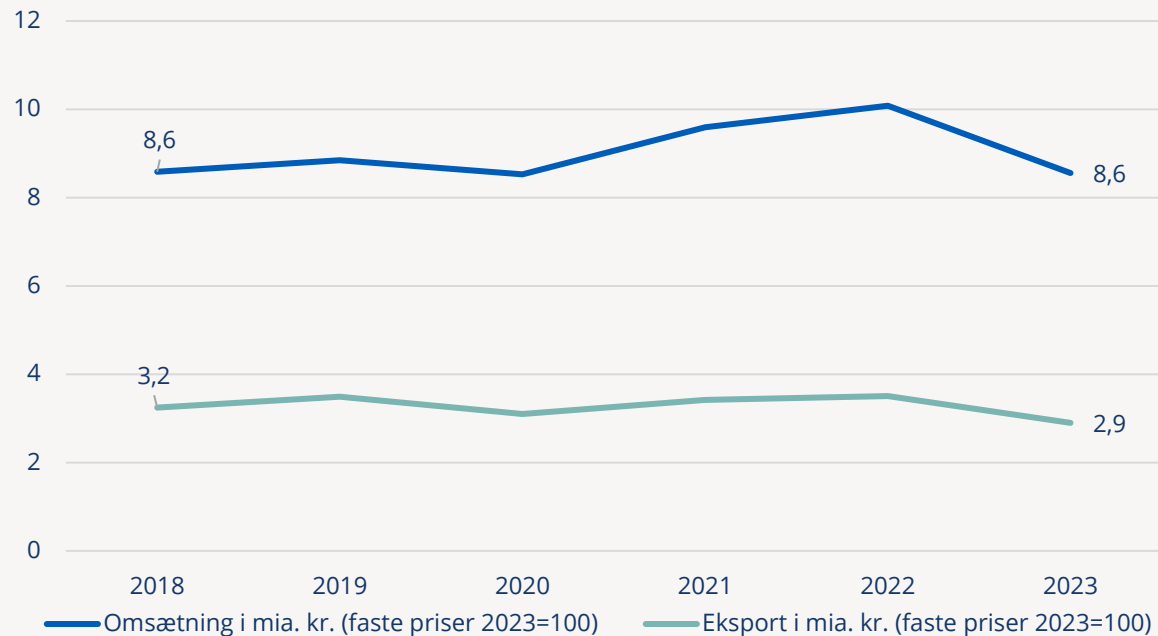
Svagt fald i eksportværdien

Mens analysen på forrige side gav et billede af hvor mange virksomheder, der eksporterer, giver figurerne neden for et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser figur 5.5 udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport.

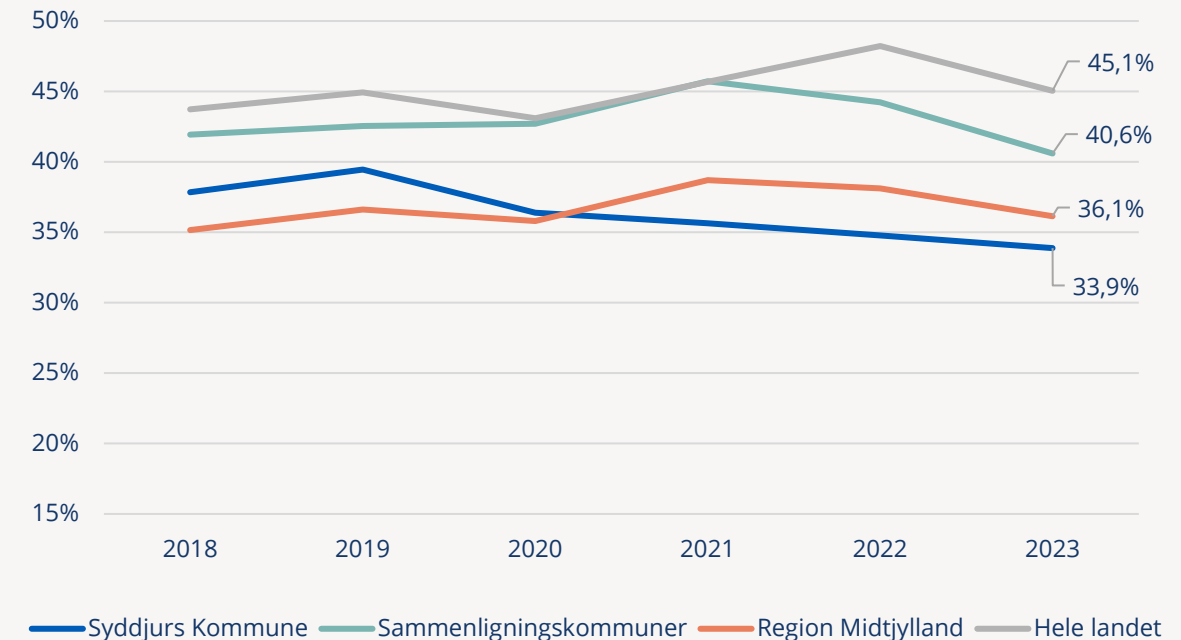
Figuren til venstre viser, at den samlede eksport fra Syddjurs-virksomheder er faldet fra 3,2 mia. kr. i 2018 til 2,9 mia. kr. i 2023, mens omsætningen ligger på samme niveau efter et fald fra 2022 til 2023.

Figur 5.6 viser endvidere, at eksportens andel af omsætningen i de eksporterende virksomheder er faldet gennem perioden, så den i 2023 lå under det regionale gennemsnit.

Figur 5.5. Udvikling i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Syddjurs Kommune, mia. kr., 2018-23

Figur 5.6. Udvikling i eksportens andel af omsætningen i eksporterende virksomheder, 2018-23

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Udvalgte initiativer

De midtjyske kommuner har iværksat mange initiativer, der har til formål at stimulere den lokale erhvervsudvikling på de områder, der er gennemgået i denne rapport.

Dette sidste afsnit beskriver helt nye eller virkningsfulde indsatser, som kommunen har gennemført eller finansieret, og som kan være til inspiration for andre midtjyske kommuner.

Boost din butik

BOOST din butik er et workshop-forløb, der primært henvender sig til butiksdrivende og andre, som driver B2C-erhverv i gadeplan. Forløbet består af tre halvdagsworkshops fordelt over cirka tre måneder. Forløbet blev gennemført første gang i perioden oktober 2024 til januar 2025 og et nyt forløb gennemføres i april til juni 2025.

Tilgangen i forløbet er hands-on og praksisnær. Der arbejdes med konkrete løsninger, som deltagerne kan gå hjem og bruge direkte i deres butik. Strukturen er som følger:

- **Workshop 1: Strategi med mening.** Her sætter vi retning og arbejder med eksekvering - hvad vil du med din butik, og hvordan sikrer du, at strategien bliver til handling; også i en travl hverdag?
- **Workshop 2: Sælg værdi.** Her arbejder vi med konkrete salgsteknikker, der skaber resultater. Hvordan kan du øge salget og styrke kundetilfredsheden med en værdibaseret tilgang og servicering?
- **Workshop 3: Opfølgning og fri leg.** Med udgangspunkt i de første to workshops og deltagernes input skræddersyr vi indholdet, så det giver mest mulig værdi. Vi har bl.a. arbejdet med AI, effektiv kommunikation og håndtering af indvendinger.

Antallet af deltagere i workshop-forløb er begrænset til maksimalt 15, idet der skal være tid til at gå ned i den enkelte deltagers konkrete behov og udfordringer, ligesom der skal være mulighed for, at deltagerne har god tid til gensidig inspiration og udveksling af erfaringer. Som udgangspunkt forventes det, at alle som tilmelder sig til BOOST din butik deltager i alle 3 workshops.

Deltagerne i det første forløb har givet meget positiv respons i forhold til deres udbytte af BOOST din butik. Blandt andet fremhæver de, at de efterfølgende har fået lagt en langt bedre forretningsstrategi, udstukket en klarere retning og øget deres salg.

Skulder ved skulder

”Skulder ved skulder” er titlen på et pilotprojekt, som henvender sig til virksomheder i Syddjurs Kommune, der beskæftiger sig med turisme. Formålet med projektet er at styrke samarbejdet mellem virksomheder om udvikling og realisering af konkrete koncepter for forretningsorienteret samarbejde imellem virksomhederne.

Samarbejdsprojektet forløber fra efteråret 2024 til afslutning af turistsæsonen i 2025 og er inddelt i fire faser:

- **Fase 1 – Opstart.** Initiativet blev igangsat med et fælles kick off møde med rammesætning af samarbejdsprojektet for alle interesserede virksomheder. På mødet dannede virksomhederne udviklingsgrupper omkring temaer som erhvervsturisme, det lokale spisekammer og overnatningsmuligheder.
- **Fase 2 – Udvikling.** Med udgangspunkt i en komprimeret tidsplan arbejder grupperne, faciliteret af Syddjurs Kommune, med at omsætte temaerne for samarbejde til konkrete handlinger og produkter, som virksomhederne i fællesskab kan implementere i den kommende turistsæson.
- **Fase 3 - Implementering.** Virksomhederne implementerer de færdige koncepter og samarbejdsrelationer med henblik på at afprøve og opnå erfaringer med koncepterne i den primære turistsæson i 2025.
- **Fase 4 – Evaluering.** Der gennemføres en evaluering sammen med de deltagende virksomheder efter afslutningen af den primære turistsæson.

Der deltager i alt 35 virksomheder i samarbejdsprojektet.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group